

## ALGEBRA 1, Lista 10

Konwersatorium 12.12.2023, Ćwiczenia 15.12.2023.

0S. Materiał teoretyczny: Funkcja i twierdzenie Eulera. Pierścienie wielomianów: definicja, podstawowe własności (stopień wielomianu,  $R$ : dziedzina  $\Rightarrow R[X]$ : dziedzina). Wielomiany a funkcje wielomianowe. Homomorfizm ewaluacji w punkcie. Podpierścienie. Ciało ułamków dziedziny: konstrukcja i podstawowe własności.

1S. Znaleźć następujące wartości funkcji Eulera:

$$\varphi(210), \quad \varphi(384), \quad \varphi(900).$$

2K. Czy następujące podzbiory  $\mathbb{Z}[X]$  są podpierścieniami (z 1?)  $\mathbb{Z}[X]$ ?

- (a) Zbiór wielomianów, których wyraz wolny jest podzielny przez 7.
- (b) Zbiór wielomianów, których suma współczynników jest równa 0.
- (c) Zbiór wielomianów, w których współczynnik przy  $X$  jest równy 0.

3K. Udowodnić, że:

- (a) jeśli  $R$  jest podpierścieniem ciała  $K$ , takim że dla każdego  $x \in K$  istnieją  $y, z \in R$ , takie że  $x = yz^{-1}$ , to wtedy  $K$  jest izomorficzne z ciałem ułamków  $R$ ;
- (b) ciało  $\mathbb{Q}$  jest izomorficzne z ciałem ułamków pierścienia  $R$ , gdzie  $R$  jest dowolnym podpierścieniem z 1 ciała  $\mathbb{Q}$ ;
- (c) zbiór

$$\mathbb{Q}[i] := \{a + bi \in \mathbb{C} \mid a, b \in \mathbb{Q}\}$$

jest podpierścieniem  $\mathbb{C}$  i pierścień  $\mathbb{Q}[i]$  jest ciałem;

- (d) ciało  $\mathbb{Q}[i]$  jest izomorficzne z ciałem ułamków pierścienia  $\mathbb{Z}[i]$ ;
- (e) ciało  $\mathbb{Q}(X)$  jest izomorficzne z ciałem ułamków pierścienia  $\mathbb{Z}[X]$ .

4. Czy następujące podzbiory  $\mathbb{Z}[X]$  są podpierścieniami (z 1?)  $\mathbb{Z}[X]$ ?

- (a)  $\{h \in \mathbb{Z}[X] \mid 5 \text{ dzieli } h(5)\}$ .
- (b) Zbiór wielomianów, w których współczynniki przy nieparzystych potęgach  $X$  są równe 0.
- (c)  $\{2f + (X^2 + 1)g \in \mathbb{Z}[X] \mid f, g \in \mathbb{Z}[X]\}$ .
- (d)  $\{Xf + (X^2 + 1)g \in \mathbb{Z}[X] \mid f, g \in \mathbb{Z}[X]\}$ .

5. Niech  $k \in \mathbb{Z}$  oraz

$$\mathbb{Z}_{(k)} := \left\{ \frac{n}{m} \in \mathbb{Q} \mid n, m \in \mathbb{Z} \text{ oraz } k \nmid m \right\}.$$

Dla jakich liczb  $k$  zbiór  $\mathbb{Z}_{(k)}$  jest podpierścieniem  $\mathbb{Q}$ ?

6. Znaleźć wszystkie homomorfizmy pierścieni  $\varphi : \mathbb{Z}[X] \rightarrow \mathbb{Z}$  (wskazówka:  $\varphi(1) = 1$ ).

7. Pokazać, że

$$S = \left\{ \begin{bmatrix} a & b \\ -b & a \end{bmatrix} \mid a, b \in \mathbb{R} \right\}$$

jest podpierścieniem pierścienia  $M_2(\mathbb{R})$ , który jest izomorficzny z ciałem liczb zespolonych  $\mathbb{C}$ .

8. Podać przykład  $f, g \in \mathbb{Z}_4[X] \setminus \{0\}$ , takich że  $fg \neq 0$  oraz:

$$\deg(fg) < \deg(f) + \deg(g).$$